

FLEXIBEL ONDERWIJS

**ONDERWIJS
WAAR DE STUDENT
DE EIGEN ROUTE
BEPAALT**

1. FLEXIBEL ONDERWIJS

Dit is onze visie op flexibel onderwijs voor alle opleidingen van de zorgacademie, omdat wij geloven in het persoonlijk leren van elke student. Een onderwijsformule die we baseren op de ontwikkelingen binnen het werkveld en op onderwijskundig terrein. Kern van de onderwijsformule is het actueel, adequaat en studentgericht afstemmen van onderwijs op de ontwikkelingen en de behoeftes in de zorg. Kwantitatief, kwalitatief én just in time. Hiermee leveren we het werkveld voldoende afgestudeerde professionals met de meest actuele kennis en vaardigheden op hun vakgebied. We vergroten onze aantrekkingskracht als opleider.

Onze visie op onderwijs geeft een gedeeld onderwijskundig kader voor het ontwikkelen van onderwijs binnen alle zorgopleidingen van MBO Utrecht. We zorgen voor uniformiteit in het curriculum zodat alle belanghebbenden de onderwijsprocessen herkennen: onze studenten, docenten en de zorginstellingen waarmee we samenwerken. Deze uniformiteit is zowel inhoudelijk als didactisch en pedagogisch. Daardoor is er flexibiliteit om interdisciplinaire samenwerkingen aan te gaan voor zowel de docent als de student.

Flexibel onderwijs legt de basis voor de organisatie van het Leven Lang Ontwikkelen programma (LLO)¹⁾. Hiermee richten wij ons op horizontale en verticale doorstroming van huidige studenten en bij- en nascholing van alumni en deelnemers aan contractactiviteiten.

Kortom, wij zorgen voor Flow! Flexibel onderwijs voor onze studenten zodat zij optimaal kunnen leren. In dit document leest u hoe.

1) Kamerbrief Leven Lang Ontwikkelen, 27 september 2018

2. EXTERNE ONTWIKKELINGEN ALS BASIS VOOR ONZE VISIE

De volgende externe ontwikkelingen liggen ten grondslag aan onze visie.

Van zorgen voor naar zorgen dat

Vanuit de mensvisie waarin autonomie en zelfbeschikking centraal staan richt de zorg zich op zelfbeschikking van de cliënt en verantwoordelijkheid voor eigen welzijn. Deze positivistische visie vraagt van de zorgverlener gedrag dat is gericht op het versterken van zelfredzaamheid op fysiek, emotioneel en sociaal vlak in de eigen leefomgeving.

Figuur 1 Externe Ontwikkelingen

Behoeftes werkveld

Het werkveld heeft structureel behoefte aan voldoende flexibel, snel en breed in te zetten zorgprofessionals om de toenemende en wisselende vraag aan zorg het hoofd te kunnen bieden. Opleiders spelen in op die vraag en bieden kortlopende trajecten met certificaten, waarmee professionals op specifieke functionaliteiten direct inzetbaar zijn. Opleiden via de reguliere weg kost tijd en resulteert niet snel genoeg in de nodige uitstroom.

Toenemende complexiteit

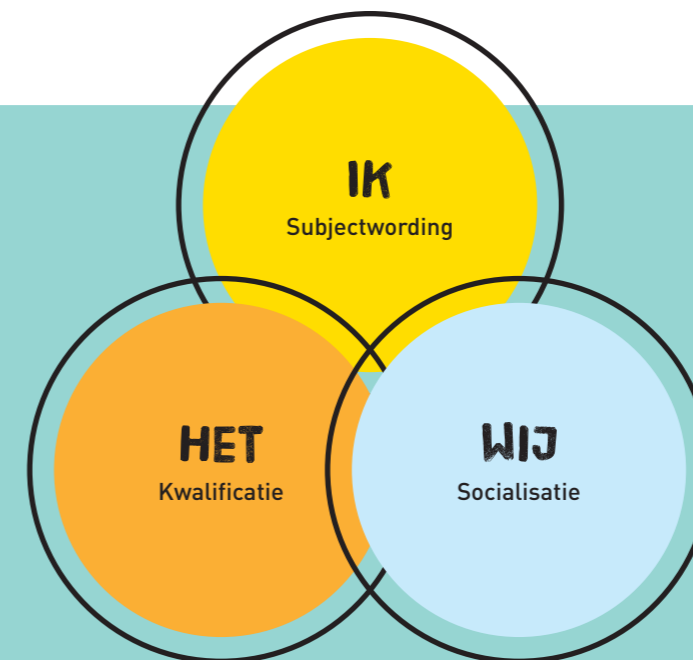
De omgeving waarin de professional werkt neemt in complexiteit toe. Enerzijds doordat er in toenemende mate interdisciplinair en grensoverschrijdend wordt samengewerkt, anderzijds door technologische innovaties die zorg kunnen ondersteunen en/of overnemen. Dit vraagt van de studenten inzicht in aanpalende disciplines. En inzicht in de kaders, de kennis en vaardigheden om in deze veranderende context vloeiend te kunnen bewegen en te handelen.

Leven lang ontwikkelen

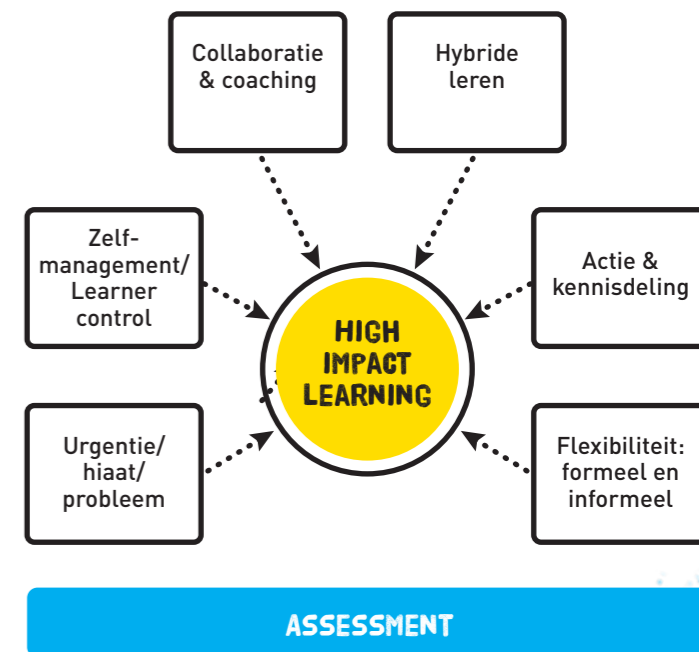
Ontwikkelingen en innovaties volgen elkaar snel op. Er wordt een blijvend appèl gedaan op het ontwikkelen van kennis en vaardigheden, een leven lang. De overheid stimuleert onderwijsinstellingen hierin te voorzien door het aanbieden van programma's gericht op leven lang ontwikkelen (LLO).

Veranderende kijk op onderwijs en leren

Het onderwijs is steeds minder plaats- en tijdgebonden. Er zijn veel varianten van afstand- en contactonderwijs mogelijk, waardoor de flexibiliteit toeneemt. De digitalisering biedt een schat aan leerinterventies die het onderwijs aantrekkelijk en adaptief maken. Steeds meer dringt het besef door dat onderwijs de hele ontwikkeling van de student ondersteunt en niet alleen zijn kwalificatie (zie Figuur 2). Onderwijs is een participatief proces: de student staat (meer) aan het roer; leren ontstaat door samen met anderen te leren, te delen en te creëren. De docentrol verandert naar die van facilitator en coach. Daarnaast is onderwijs voor de student betekenisvol als het levensecht is, contextrijk en actueel (een vrije vertaling van Figuur 3)

Figuur 2 Goed onderwijs en de cultuur van het meten, Biesta (2012)

Figuur 3 Bouwstenen van HILL, High Impact Learning that Lasts, Dochy (2020)

Steeds meer dringt het besef door dat onderwijs de hele ontwikkeling van de student ondersteunt en niet alleen zijn kwalificatie.

3. ONDERWIJSVISIE ZORGACADEMIE

Onze missie

Wij bieden studentgericht zorgonderwijs dat beantwoordt aan de behoeften in de zorg, zowel kwalitatief als kwantitatief. Wij streven naar duurzame verbondenheid zodat wij actief bij kunnen dragen aan brede inzetbaarheid en leven lange ontwikkeling van zorgprofessionals. Onze onderwijsvisie rust op vijf pijlers. Deze zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden (figuur 4).

Student centraal

Bij ons staat de student centraal. Dat betekent dat wij ons onderwijs flexibiliseren en onze onderwijsondersteunende processen zo inrichten dat de ontwikkeling van de student optimaal wordt gediend. Binnen ons pedagogisch klimaat streven wij naar relatie en verbondenheid, vertrouwen hebben in de wil en de ontwikkelbaarheid van de student. Wij stellen iedere student in staat de beste versie van zichzelf te worden. Hierbij zoeken wij steeds de balans tussen veiligheid en uitdaging; waarin we betrokkenheid tonen, begeleiden waar nodig en loslaten wanneer dat kan²⁾.

Ontwikkelingsgericht

Wij hebben een belangrijke functie als opleider en leverancier van zorgprofessionals die er toe doen en zich kunnen handhaven in de complexiteit binnen de zorg. Wij bieden daartoe onderwijs waarin de ontwikkeling van de student als persoon en professional centraal staat en niet alleen de kwalificatie (zie figuur 2).

Ontwikkelingsgericht onderwijs vervangt het leerstofjaar-klassensysteem en het daarmee samenhangende vaste toetsprogramma. Ontwikkelingsgericht onderwijs³⁾ betekent dat het onderwijs en de toetsing de student volgt en aansluit bij het leerproces, de ontwikkelbehoefte en de actuele leervragen van de student. Daarom is het belangrijk om de praktijk en eigen ervaringen van de student als leerbronnen te integreren in het programma. Werken in kleine groepen, individuele en peer coaching zijn hierbij de succesfactoren, evenals de coachende rol van de docent.

Uitdagend en op maat

Ons onderwijs is modulair. Hiermee is het mogelijk de student van maatwerk te voorzien, passend bij het instroomniveau, het ontwikkeltempo, de interesse en de

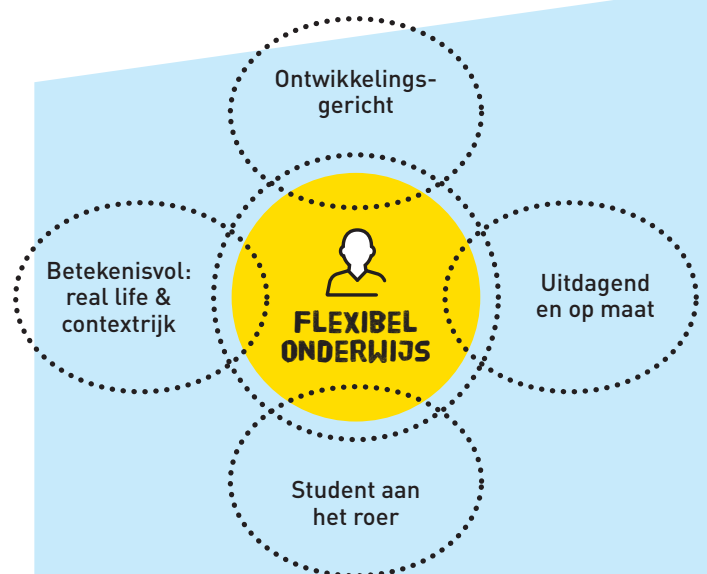
actuele behoefte. Deze flexibiliteit maakt het mogelijk om de onderwijstroute te verrijken, te vertragen of te versnellen. We werken toe naar een diploma, maar bieden ook de mogelijkheid om certificaten te behalen in het kader van contractonderwijs en leven lang ontwikkelen.

Student aan het roer

Wij hechten waarde aan de zelfsturing en het zelforganiserend vermogen van de student, zodat de student is opgewassen tegen de complexe vragen in een steeds veranderende zorgomgeving. Daarom dagen we de student uit zelf verantwoordelijkheid te nemen voor zijn inzet en resultaten. Daarnaast helpt formatief toetsen de student om de eigen competentieontwikkeling zelf te sturen en studiegenoten daarbij te ondersteunen. Onze gedifferentieerde aanpak en aanbod maken dat elke student gerespecteerd en uitgedaagd wordt om zijn eigen leerroute mede te regisseren. Persoonlijk leren noemen we dat.

Betekenisvol: real life en contextrijk

Wij maken onderwijs in coöperatie met studenten en het werkveld en combineren formeel met informeel leren, waarbij we actie en kennisdeling stimuleren. Wij organiseren ons onderwijs rondom urgente, actuele problemen en complexe en authentieke taken uit de beroepspraktijk⁴⁾. In ons grensoverbruggend onderwijs maken onze studenten kennis met aanpalende rollen, functies en werkprocessen. Hiermee bieden wij hen een brede basis.

Figuur 4 Pijlers van ons onderwijs

3) Gebaseerd op Onderwijs na COVID-19, Taskforce Ontwikkelingsgericht Onderwijs (2020)

2) Gebaseerd op de zeven beloftes aan de student van MBO Utrecht (Pedagogische visie, 2020)

4) Naar de ideeën van Dochy, HILL, High Impact Learning that Lasts (2020)